

خلاصه گفتار های بی منفعت برخی از ماسن ما به دشمنان دین گشته فلذاً کمترین محض برای خدمت دین میخواهم آفتایی بعماقیم که این گفتار (از قرآن در زمان عثمان یا دیگران ناقص کردیده) مخالف با دلایل تاریخی و بر این منطقی میباشد و آنکسانیکه باین معنی قائلند اشتباه کردند و در کتاب های سابق بر این بدلایل ساده اشاره نمودیم و در این کتاب برهان دیگری را بر شته تحریر می آوریم

۷- فساد پاره پندارها در باره ناقص شدن از آیات قرآن

از جمله دلایلی که بخوبی دلالت میکند بر فساد عقیده کسانیکه می پندارند: آیاتی در قرآن صریحا در فضایل امیر مؤمنان علی (ع) شرف صدور یا فته بود آنها را مخالفین آنبرکوار برداشته اند، یکی آنکه معویه بان سیاست مداری (که از جمله سیاسیین درجه یک شمرده میشود) دسیسه ها بکار برد و سیله هافراهم آورد که فضایل منقوله امیر هؤمنان علی (ع) را از بین ببرد و نیز کوشش های بولتیکی بخرج داد تا بلکه کسی یادی از آن احادیث شریفه (که از زبان گوهر فشن حضرت فخر رکنات محمد صَّلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ) در فضیلت اعلی (ع) نثار عالمیان شده بود ننماید بلکه هتروک شود با اینهمه توانست آنها را از میان مسلمانان بردارد و بمقصودش نائل گردد؛ بنابر این هر قدر جدیت فمود که تأوله آنها را کاسته ننماید بالعکس فروزنگیشان روز بروز زیاده گردد و دنیا را پر نور نمود زیرا بحکم آیه شریفه لیطفه انور الله بافو اههم . هر کس بخواهد نود ایزدیرا خاموش کند ثمره جزبد بختی و فنا عاید او نگردد و هیچین شاعر در این باره گفته :

چراغی را که ایزد بر فروزد
هر آنکس بف کند دیشش بسو زد

اکنون منصفانه و دقیقانه همان حظه بنماییم که احادیث صادره را چند نظر می شنوند، و مثل آیات قرآنی همه کس نمیشوندو شب و روز جمیع مسلمانان در نمازها و غیر آن نمی خوانند و معمویه هم صد هر تبه در سیاست و اعمال حبل از دیگران (بویژه خلیفه سوم) جلو تر بود و مدتها زیاد دسیسه ها بکار برد نتوانست احادیث منتقوله را (در فضایل مولا علی) (۴) محو و نابود نماید، آیا متصور و معقول است آیانی را که شب و روز مسلمانان بخوانند (بیست سال تقریباً) خلیفه سوم سان بی سیاستی و بی ترتیبی کارهایش، یا دیگران آن آیات را بلکه از میان مسلمانان بردارند و از آنها پیدا نشود؟ و حاشا و کلا لا همچو احتمالی را عاقلی هوشمند سزاوار نمی شمارد

گرچه این دلیل بسیار روشن است، ولی شاید برای بعضی اشخاص کم اطلاع بواسطه پاره احادیث (که مستند آنقول ضعیف که از قرآن ناقص گردیده است) میباشد، تو دیدی رخ بدهد فلانا برای آفتابی نمودن فساد این بندار از ذکر هاره قضایی تاریخی بی نیاز نمی باشیم

۳ - معمویه دشمنی حضرت علی (۴) را بمردم دینداری معرفی مینمود بهم کسانی که اندکی اطلاع از تاریخ ذارند هویت است: که معمویة این ابی سفیات اساس سلطنت و حکم فرهنگی خود را بر این پایه قرار داد که بعض سرور مقیبلان علی (۴) را بمردم دیانت بشناساند، تا هر که خود را مسلمان و اهل قرآن میداند معتقد باشد که باید هر هسلمان (العياذ بالله) آنزر کوار را دشمن بدارد، کسانی که نماز وی خوانند بعد از تعقیبات و یا در ضمن آنها بله، آنحضرت تقریباً بخداآند متعال بنمایند بلکه در ضمن قنوت از جمله دعاها و اذ کار شریقه شان

خواستاری لعن آنیزد گوار باشد، در منابر در خطبه های نماز جمعه و نماز های عید سب آن نور دوجهان را جزو خطبه های اسلامی قرار بدهند، در معبدها و مساجد های اسلامی در هزاران هنرها، تبلیغی (در شهرستانها و قصبه ها) خطبب ها و علماء دنیا پرست بلعن آن فخر زمین و زمان صداها بلنند کرده تمامی رک و ریشه مردم را (از کوچک و بزرگ بدشمنی آنیزد گوار بپروانند سالهای در اذ علیمین بچه هارا، و مردمان دیگر زنان و خدته تکاران خود را و مصحابان محراب و هنر توده مردم را باین تعلیمات ناهنجار عادت دادند تا بدرجۀ رسید که کسی غمیتوانست نام علی را بخوبی یاد کند یا حدیثی از آنحضرت نقل ننماید و این کردار های زشت برای خاطر خواه فرمانکذاران روز بروز زیاد گردید و فشار های طاقت فرسا بدوسستان آنیزد گوار فزو تتر از شمارش بطور یکه اگر کسی را فردیق، کافر، یهودی هیگفتند با کی نمیکرد و هر گاه بدوسیتی علی (چه بعنوان قهقهه و غیر آن) نسبت هیدادند دچار زحمتها گشته خود و کسانش در هر رض هلاک واقع میشدند فلذا برای دوستان آنحضرت ممکن نبود که فضائل آن مزر گوار را ذکر ننمایند مگر در اطاقهای خلوت که از شنوونده هم اطمینان برای گوینده باشد و علاوه بر این عهد و پیمان از او گرفته میشد که بکسی اظهار تقدیمه و نگوید که من این حدیث را از فلاانی شنیدم .

این است که فاضل معتزلی (ابن ای العددید) و سایر هورخین عامه و خاصه مینویسند که زمانهای بسیار از ترس حکومت های بنی امية دوست و دشمن قضاائل مولا علی (۴) پنهان داشتند و ابرهای ظلمانی در جلو آن آفتاب درخشان عالم حقایق بالای همدیگر متراکم گشتند، با اینهمه نتوانستند احادیث راجعه بمناقب

آن بزرگوار را مخفی بدارند، نسیم رحمت الهی وزید و همه این ابرهای تاریخ را متفرق نمود و بانوار آن مهر در خشان تمامی جهان فروزان گردید، چنانچه گفته شد حقیقت کردمی مخفی بماند چه خورشید است کاندوز زیر ابر است برون آید ز زیر ابر تاریخ کند روشن ولی محتاج صبر است با این نیز نگهای گوناگون و سیاست باز بهای بنی امیه که سر سلسله آنها ولین شخص سیاسی دنیا (معویه) بود نتوانست یکذرا ای از درخشندگی آن خورشید حقیقت کاسته بنماید.

آیا ممکن است آیاتی از قرآن که صراحتاً اسم آن بزرگوار و یا فضایل و هنافر او (غیر از آیاتی که فعلاً در قرآن موجود است) باشد، مسلمانان شب و روز در نمازها و غیر آن بخوانند خلیفه سوم یا دیگران بکلی آنها را ازین بیرون بطوریکه از آنها اسم و رسمی نهاند؟ حاشا و کار

۴ - پرسش هم

معویه چه دسیسه‌ها بکار برد که بمقصود خود نائل گشت و توده مردم به بعض علی (۴) تقرب اخدا جستند و حال آنکه جانفشانی و خدمات بر جسته آن حضرت بیرق اسلام را بلند و پر جمیعی کفر و ضلالات را سرنگون نمود و اساس دین را محکم و یا یه‌های آنرا استوار کرد.

پاسخ: بدایلک شوری و غوغای بسیار بزرگ در همالک شام انداخت که عثمان بن عفان خلیفه پیغمبر اکرم را مظلوم و شنجه کشتندو این است پیراهن خون آلو دهن، این است انگشت برآمده ذن او، در مسجد شام و در محاذی عموی خود و کسانش مردم را وادار بخونخواهی عثمان نمود، یک غوغای بزرگ بر پا کرد که صدهزار نفر

مسلح حاضر بجهان فشانی در این راه شدند در بد و امر میگفت ما هنوز عه با علی
 نداریم کشنندگان عثمان را تسلیم هن بنمائید تا آنها را بکشیم و قصاص بنمائیم،
 این حرفهای معویه گرچه در نظر عوام خوش آبند بود و بعض قراء قرآن کهاد
 حقیقت بی خبر و ظاهر بین بودند فریفته آن گشتنند ولی از چندیان جهت از
 عیزان شرع و عقل دور بود، یکی آنکه معویه حق نداشت که با خلیفه زمان
 مخالفت نماید باکه وظایفه شرعی و عرفی او بود بدون افساد و شورش بعد از بیعت
 با امیر مؤمنان باکشنندگان عثمان درخصوص کشتن او محاکمه بنماید و اگر قائلین
 حکوم میشنند آنوقت مطالبه قصاص مینمود، یکی از کشنندگان عثمان عمار یا
 سیر رضوان الله علیه بود او اداء امین نمود که عثمان تغییر با آینین بغمبر اکرم (ص) و به حکم
 دین و شرع واجب القتل بود، با استن خونخواهان با او در حضر امیر مؤمنان
 محاکمه بنمایند و پس از احرار حکوم و احقاق حق بعیزان شرع فیصل داده شود
 دیگر اینکه واخ خون عثمان و رثه او بودند و معویه ولو اینکه از بنی امية بود
 حق ولایت و دخالت باو نداشت، کسیر اکه بناحق بکشنند فقط و راث او که او لاد
 اویند در صورت حیات آنها حق قصاص نمودن یاعفو نمودن را دارند

سوم اینکه کشنده عثمان بلک یادو نفر یا چند اشخاص محدود و محدود بودند
 تمیشود جمیع آنکسانیکه محاصره عثمان نموده بودند و مقصد شان این بود که
 عثمان از خلافت استعفاء بدهد برای اینکه خیلی از کارهای مسلمانان اختلال یابد فته
 بود و مأمورین و اولیاء امور در ممالک اسلامیه بستمکاری عادت کرده بودند در
 ضمن محاصره چند نفر از پشت خانه عثمان در آمدند و اورا کشتنند فلذا با شرع هوافن
 نبود که خونخواهی عثمان را از همه کسانیکه محاصره نموده بودند مطالبه نمود

از این لحاظ تقاضای معمویه و طرفداران او باعیزان الهی موافق نبود
 امیر مومنان ۴ که تمام نظرش این بود سرمه‌ئی مخالفت بشرع انور ننماید
 فلذا سخنان ایشان را پذیرفته و همینکه آنحضرت دمیسسه معمویه و همراهان او
 را که برای حکم‌فرمایی وسیله نمود بودند قبول نفرموده آنیز رگوار را متهم
 نمودند باینکه هردم را تحریک نموده که عثمان را بکشند و خودش بخلافت برسد و
 در انتظار عوام و طرفداران خود جلوه گر نمودند که حقیقتاً کشته عثمان علی است
 و پس از این مقدمات و سباستهای معمویه و حبلاء انگیزی‌های عمر و عاص
 امباب و وسائل دیگر که در نوار بین مشروح است و این مختصر گنجایش آنها را
 ندارد معمویه در سلطنت و حکمرانی مستقل شد.

۵- فرمانهای معمویه بفرمانگذاران خود

برای استحکام واستقرار سلطنت خود به‌تمامی حکام و مأمورین متعدد المآل
 نوشت: هر که در فضائل عثمان حده بیشتر نقل از پیغمبر (ص) نماید مورد تجلیل و احترام
 قرارداده و بیشگاه خلافت معرفی ننماید، اینست که هشایخ و بزرگان آتشهان
 فهمیدند که هر که حدیثی از مناقب خلیفه سوم روایت گفته مورد احترام حکام
 و فرماندهان بلکه عame تجار و اهالی بمناسبت الناس علی دین ملوک‌گهم
 خواهد شد و منظور سلطان: افذا الامر آن دوره هیباشد فلذا دنیاطلبان وجاه ریاست
 خواهان از موقعیت استفاده نمودند و کسانیکه صورتاً بحضور پیغمبر (ص) ارسیلده
 و در انتظار مردم خود را از اصحاب آنحضرت معرفی نمی‌نمودند و اقما منافق بودند
 چه که اینقدر آیات بسیار در ذم و نکوهش منافقان زمان حضور نازل شده بود و اینها
 همه بحضور پیغمبر میرسیدند، چنانکه در آیه شریفه اذا جا ثک المناقوش
 اشاره باین میرماید و این بد سیر تان بعد از پیغمبر ص برای تقریب سلاطین و عame

هر دم خود را اصحاب پیغمبر ص معرفی مینمودند بازی چون اینها فهمیدند که
هر کی بک حديثی در مناقب خلیفه سوم بگوید (صحیح یادروغ) برایست و عزت و
شرف در انتظار حکمرانان و مردمان و شروت دنبوی نائل خواهد شد، برای همین
منظور آنقدر احادیث جملی بافتند که فروتنراز شمارش چنانکه در ناسخ التواریخ
باين قضایا اشاره نمود و شواهد تاریخی و دلائل قطعی باين معنی دلالت مینماید
و چنانکه محمد بن علی الباقي (ع) فرموده و در شرح ابن ابی الحدید آن عالم
دانشمند ممتازی هم با آن اقرار نموده مردم عوام و کسانی که ساده بودند و اهل تقوی و ورمع
شمرده میشدند آن احادیث را باور کردند و ذکر آنها را تقرب بخداورسول پنداشتند
و معلم ان و آموزگاران بچه های دادند و در منظر های مردم آنها را جدادند و رک
وزیریشه هارا با آنها پروردانیدند

برای اینکه مشایخی که ابن روایات را از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل
مینمودند مردمان ساده آنرا از اصحاب آنحضرت و حمله حدیث و حافظ
قرآن می پنداشتند اگر کسی از روی فهم و بصیرت به قام انکار ابن کونه
احادیث که بدیسه معمویه جعل گردید می آمد اور افورا بر ذض نسبت داده مخالف
یاران پیغمبر قالمداد مینمودند و حال آنکه آن بیچاره نه بدیهیاران آن بزرگوار می گفت
ونه آنها نظر معاندت داشت فقط تقصیرش این بود که فهمیده بود که اینکونه
احادیث رأسیاست معمویه درست کرده است اکنون هوشمندان با نظر دقیق حق بینی
بنمایند در صورتی که توده مردم سالهای بین وضع پرورش یا فتنه از روی احادیث
متغوله برای شان خلیفه سوم را بهترین مقرر بان درگاه الهی و خوبترین حواریین
پیغمبر ص شناختند و حضرت علی را از روی دیسه های معمویه و سیاستهای او

هر دم خود را اصحاب پیغمبر ص معرفی مینمودند بازی چون اینها فهمیدند که
هر کی بک حديثی در مناقب خلیفه سوم بگوید (صحیح یادروغ) برایست و عزت و
شرف در انتظار حکمرانان و مردمان و شروت دنبوی نائل خواهد شد، برای همین
منظور آنقدر احادیث جملی بافتند که فروتنراز شمارش چنانکه در ناسخ التواریخ
باين قضایا اشاره نمود و شواهد تاریخی و دلائل قطعی باين معنی دلالت مینماید
و چنانکه محمد بن علی الباقي (ع) فرموده و در شرح ابن ابی الحدید آن عالم
دانشمند ممتازی هم با آن اقرار نموده مردم عوام و کسانی که ساده بودند و اهل تقوی و ورمع
شمرده میشدند آن احادیث را باور کردند و ذکر آنها را تقرب بخداورسول پنداشتند
و معلم ان و آموزگاران بچه های دادند و در منظر های مردم آنها را جدادند و رک
وزیریشه هارا با آنها پروردانیدند

برای اینکه مشایخی که ابن روایات را از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل
مینمودند مردمان ساده آنرا از اصحاب آنحضرت و حمله حدیث و حافظ
قرآن می پنداشتند اگر کسی از روی فهم و بصیرت به قام انکار ابن کونه
احادیث که بدیسه معمویه جعل گردید می آمد اور افورا بر ذض نسبت داده مخالف
یاران پیغمبر قالمداد مینمودند و حال آنکه آن بیچاره نه بدیهیاران آن بزرگوار می گفت
ونه آنها نظر معاندت داشت فقط تقصیرش این بود که فهمیده بود که اینکونه
احادیث رأسیاست معمویه درست کرده است اکنون هوشمندان با نظر دقیق حق بینی
بنمایند در صورتی که توده مردم سالهای بین وضع پرورش یا فتنه از روی احادیث
متغوله برای شان خلیفه سوم را بهترین مقرر بان درگاه الهی و خوبترین حواریین
پیغمبر ص شناختند و حضرت علی را از روی دیسه های معمویه و سیاستهای او

کشته او یا اطرافداران کشند گاش پنداشتند آیا بغض آنحضرت دردهای گوچ و بزرگ جاگیر نمی‌شود

آیا بازدشمنی فرمانگذاران آزمان و بدینی عموم مردم کسیر امکن هیشود
که فضایل و مناقب حضرت امیر هومنان ی داروایت بنماید ؟

این است که دوست و دشمن فضایل آنبارگوار را کتمان نمودند تا اینکه کار
بجا آی رسید که هر گاه کسی میخواست یک روایت را جمع بمناقب آنبارگوار ادر
اطاق خلوت بر قیق خود بگوید اول از او عهد و بیمان میگرفت که بکسیکه
اطمینان ندارد نگوید و پس از احتیاط های زیاد از خدم و دیگران آنروایت را
با آن شخص میگفت با اینهمه سختیها و سیاستها احادیثیکه در فضائل آن بزرگوار
از زبان گوهر فشان حضرت ختمی هر تبت ص عالمیان نثار شده بود از بین نرفت
بلکه کتابهای سنی و شیعه با آنها آراسته گردید

پس آیامکن است آیاتی در فضائل علی ع نازل شود و مسلمانان شب و روز
بخوانند در زمان خلافت عثمان یا پیش از او برداشته شود هیچ رسمی از آنها نمایند
حاشا و کلا هیچ خردمندی اینرا باور نمیگند

و مابرای توضیح این مرام چندین داستان مینگاریم

داستان اول

در ناسخ التواریخ مینویسد که معاویه متعدد الحال بفرمانگذاران خود نوشت
هر چند که باید فضایل و مناقب عثمان در آنها و اطراق جهان پراکنده گشت و در
هر شهری و بلدی ذکر زبانها و نقش روانها افتد اکنون چون این را قرائت گردید
مردمان را انجمان فرماید و فرمان کنید که بذرگ فضایل صحابه و مناقب ابو بکر و

عمر پردازند و چون یکتن از مسلمانان حدیثی در فضیلت علمی روایت کند دست بازندهند الا آنکه بنتض اوحدیشی روایت برتراند، وابن معنی در نزد من محبوبتر است و چشم هر آنیک تر روشی بخشد و در بطلان او و شیعه فاضلتر باشد پس مکنوبیرا معمویه عمل او بر مردمان قرائت کردند - تابطع جاه و مال در حق صحابه بجمل احادیث برداختند، و در منابر قرائت کردند، و چنان شد که معلمین کتب در تعلیم دختران و بسران و خدم و حشم بجای قران تعلیم این احادیث معموله کردند و کار بدینگونه رفت.

پایان

وابن مراتب که در ناسخ التواریخ بر قلم رفته علاوه از اینکه شواهد تاریخی بسیار برو صحت آنها گواهی میدهاد، سیاست دوره حکومت امویه آنها را ایجاد میکرد چه که او میخواست که جلوه فضائل امیر مومنان را بکار ازین ببرد چنانکه خودش تصریح بآن نمود و میخواست خود را دوستدار صحابه و یاران یعنی عمر بشناساند بر عکس علی را دشمن صحابه (العياد بالله) مفسد خونریز و فتنه جو معرفی نماید سالها بعدین هنوال دست بازیهای سیاست و نبرنگهای گوناگون حکمه فراگردید کاش سیاست تا اینجا رسید که مردم تنها در فضایل و مناقب خلفاء و صحابه بجعل احادیث بپردازند تند روی نمیکرد معمویه جایزه های بسیار و عطاها بی شمار بمردم دنیا پرست که صور تا در انظار ساده لوحان از صحابه پیغمبر (ص) شمرده هیشتدند داد که در نکوهش و هذمت آن وجود سراسر قدس و صفا بلکه روح راستی و وفا (حضرت علی مرتضی (ع) احادیث جعل نمایند

د) میثان دوم

در شرح ابن أبيالحدید مینویسد که ابو جعفر (بکی از بزرگان استادهای او) گفته در روایت است که معاویه صدهزار درهم سمره بن جنبد داد که آیه شریفه (وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَأْمُلُكُ قَوْلَهُ فِي الْحَدِيْوَةِ الدُّنْيَا وَيَشَهِدُ اللَّهَ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ الدَّاعِمُ وَإِذَا تُولِيَ سَعْيَ فِي الْأَرْضِ لِيَقْسِدُ فِيهَا وَيَهْلِكُ الْجَرْحَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ) درباره علی ئ نازل گشته و آیه شریفه و من الناس من بشری نفسها بتغاء مرضات الله والله رؤوف بالعباد) یعنی بعضی از مردمان روان خود را می فروشند برای تحصیل رضای و خوشنودی خدا و خدا هم برای این است به بند کان) درباره ابن هاجم نازل شده (سمره) قبول نکرد دویست هزار درهم داد باز پذیرفت بالآخره چهارصد هزار درهم داد (سمره) قبول کرد و نیز ابن أبيالحدید در شرح نهج البلاغه خود از استادش ابن جعفر اسکافی نقل میکند که معاویه بگروهی از صحابه که منجمنه ابو هریره و عمر و عاص و مغيرة بن شعبه و بحمی از نابیین که من جمله عروان بن الزییر بود اجرت های مهم و قرار داد بزرگ معین نهود که در نکوهش امیر مومنان (ع) بد لخواه معاویه جعل احادیث تنگین آور بنمایند

روایت کرد زهری از عروه آنهم از عایشه که در حضور رسول خدا بودم یک دفعه عباس وعلی نمایان شدند پیغمبر خدا فرمود این دو نفر همیزند در غیر

۱ یعنی بوخی از مردم گفتار او در زندگانی دنیا بسی خوش آیند تو میباشد و خدارا شاهد میگیرد بآنچه در قلب او است - در صورتی که سخت ترین دشمنی دارد هنکامیکه بولایتی و حکومتی نائل کشت کوشش میکند در زمین که افساد نماید وزراءعت و نسل را یامال کند و خدادوست نمی دارد فساد را

ملات من با درغیر دین

و نیز عروه روایت میکند از عایشه که رسول خدا فرمودند که اگر میخواهی

با هل آتش نگاه کنی نگاه کن بین دونفر (علی و عباس ۴)

میتوان گفت که هرگز مختاره (عایشه) این حدیثه را از رسول اکرم نقل

شکرده چه بر عکس اینها در مدد علی ۴ ازاو روایت شده بلکه ایشگو نه احادیث
را از همان او بدمیسیسه معمویه بسته است

عمر و بن عاص روایت نموده که من شنیدم از رسول خدا که فرمود آل ابی طالب

او لیاء و دوستان من نمی باشند دوست من خدا و صالحان موندند

دانشنامه هفتم

نیز در شرح ابن ابی الحدید مینویسد که اعمش روایت کرده که در هنگام

حکومت معمویه ابوهیره با همراهی او بعراق آمد بسیاری از اشخاص روابو هیره

وردند همینکه استقبال مردم را نسبت بخود بسیار دید بدوزانو نشست، گفت ای

اهل عراق شما کمان میبینید که بر رسول خداد روغ میگویم و خود را با آتش می

سوزانم بخداقسم من از بغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که فرموده برای

هر بغمبر حری هست و مدینه حرم منست هر که در او احداث حدثی بکند (یعنی

بدعی بگذارد ابر او بادعنت خدا و هلاوه که و جمیع مردمان و من شهادت میدهم بخدا ای

خدار اشهاد میگیرم) که علی در مدینه احداث کرد (یعنی العیاذ بالله بدعنتی بدين گذاشت)

ابن خبر معمویه رسید جایزه داد و اگرام کرد و حکومت مدینه را با او کدار

نمود ابن ابی الحدید بعد از نگارش ابن دانستان میگوید: من بیزاری هیچ جویم از

گفتار ابی هریره - علی تقوایش زیاد بود بخداسو گند عنمانرا در هنگام محاصره او چنان یاری نمود اگر برادرش جعفر در هنگام حاصره بود زیاد از آن نمیکرد

نکته قابل قوچه

خردمدان باهوش میفهمند در صورتی که معاویه حکومت شهر مدینه را که محل توجه همه اسلامیین بود نلاوه از حابیزه ابکه یک دروغ بف و اگذار نماید و بدیگری چهارصد هزار درهم بدهد در این صورت دنیا پرستان برای نیل بجایزه های او چه قدر جعلیات (که موافق نظر معاویه باشد چه در نکوهش شاه مردانه و چه در مدعی دیگران) باسم احادیث پیغمبر ص ؓ در میان عوام منتشر گردند و دنیا بر دین مقدم نمودند .

وناگفته پیداست که اغلب اشخاصیکه اینگونه جعلیات درست میکردن منافقان بودند که قرآن در آیات مقدسه کرارا از چاپلوسی و خوش ظاهری و زبان فربی آنان تذکر میدهد ولی توده مردم از منافق آنها باخبر نبودند چه که در پیشانی آنها خوشه نگردیده بود که اینها عنانه فقند و خودشان هم نمیگفتند که ما همان فقیم بلکه هیگفتند که هاضم پیغمبر خدا رسیده ایم و از یاران و بودیم و بین واسطه به امراء و سلاطین تقرب مینمودند و آنها هم برای حفظ سیاست خود آنان را در انتظار حکوم اصحاب پیغمبر را تابعین جلو گر مینمودند .

سالهای دراز سیاست این بازی هارا نمود ، مردمان عوام همین احادیث و جعلیات دیانت پنداشتند چنانکه تواریخ و احادیث شهادت میدهد اشخاص باور عظاهم الصلاح و توده مردم باین احادیث باور نمودند ، و معلمان بچه ها تعلیم نموده و از اینچه کی ببعض علی پرورش دادند و خطباء و علماء دنیا پرست آن زمانها در